וחלב אשה מטמאין טומאת משקין ברביעית רוקו זובו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעיין (א) א] חלב נמי נטמא טומאה חמורה בכל שהוא כזובו ורוקו אלא שמע מינה מקום חלב אשה לאו מעיין הוא ב] אי הכי קשיא הא מתניתא ג] (ב) ואמר רבא מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון מי סברת שלא לרצון דאמר דלא ניחא ליה לא מאי שלא לרצון (ג) ד] דאמר דדעתיה דתינוק קריבא לגבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור: אבל אוכלין טמאין וכו': ה] למה לי שהייה דקתני ושהה אמר רב יהודה הכי קתני ו] אבל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ושהה באכילתן ובשתייתן כדי אכילת פרס ונכנס למקדש חייב: ר"א אומר כו': א ת"ר יין ושכר אל תשת יכול אפילו כל שהוא אפילו מגתו ת"ל ושכר אין אסור אלא כדי לשכר וכמה כדי לשכר רביעית יין בן מ' יום אם כן מה ת"ל יין לומר לך ז] שמוזהרין עליו כל שהוא ומוזהרין עליו מגתו ר' יהודה אומר יין אין לי אלא יין שאר משכרין מנין ת"ל ושכר אם כן מה ת"ל יין ח] על היין במיתה ב ועל שאר ט] ג משקין באזהרה ר' י] ג אליעזר אומר יין אל תשת ד ושכר אל (ד) יא] תשתהו כדרך שכרותו הא אם הפסיק בו או נתן לתוכו מים כל שהוא פטור במאי פליגי תנא קמא סבר גמרינן ז שכר שכר מנזיר ור' יהודה לא יליף שכר שכר מנזיר ור' ה אליעזר סבר מאי יב] שכר מידי דהוא משכר יג] כמאן אזלא הא דתניא ו ג אכל דבילה קעילית ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש ו ושימש ה לוקה כמאן כר' יהודה אמר רב יד] יהודה בר אחותאי הלכה כרבי טו] ה אליעזר ו וקרי רב עליה דרבי אלעזר טובינא דחכימי רב אחא דהוצל הוה נידרא עלה דביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל זיל האידנא ותא למחר ה דרב לא מוקי אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אמר ליה והאמר רב הלכה כר' אלעזר טז] ומר הוא דקא רמי ביה מיא אמר ליה הא לא קשיא הא ברביעית הא ביותר מכדי רביעית ת"ר י ולהבדיל בין הקודש ובין החול אלו יז] דמין וערכין חרמין והקדשות בין הטמא ובין הטהור אלו טמאות וטהרות ולהורות זו הוראה את כל החוקים אלו מדרשות אשר דבר ה' זו הלכה ביד משה זה תלמוד יכול אף המשנה ת"ל ולהורות ר' יוסי בר' יהודה אומר יכול אף תלמוד ת"ל ולהורות כמאן אזלא הא דתניא ה יצא שרץ טמא וצפרדע טהור ששתויי יין מורין בהן הוראה נימא רבי יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן אפי' תימא רבנן ושאני הכא דזיל קרי בי רב הוא אמר רב י הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה והא רב לא מוקים אמורא יח] מיומא טבא לחבריה משום שכרות שאני רב דאורי מורי וניקם דלא לורי י כל היכא דיתיב רב ג לא סגי ליה בלא הוראה: **מתני'** א ח יש אוכל אכילה אחת ג וחייבין עליה ארבעה חטאות * ואשם אחד טמא שאכל חלב ה והיה נותר מן המוקדשין ביוה"כ * רבי מאיר אומר אם היה שבת והוציאו (ו) יט] חייב אמרו לו אינו מן השם:

גמ'

וחלב האשה מטמא טומאת משקין ברביעית. ואם תאמר כיון דמשקה הוי מן התורה כדמשמע בפרק דם הנדה (נדה נה:) דקאמר דמעות עינו דכתיב ותשקמו בדמעות שליש (תהלים פ) וחלב דכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו (שופטים ד) א"כ ליטמא בכל שהוא כמו שאר משקין כדמשמע פר' קמא דפסחים (דף יז.) יג] דקאמר (אי) דאיכא משקה בהדי בשר ואין רגילות שיהא רביעית מים נדבק בבשר וגם פרק קמא דהתם (דף יז:) קאמר משקה דמטבחייא דכן לא אמרן אלא ברביעית דחזי להטביל מחטין וצינורות אבל בציר מרביעית לא יד] וגם בפ' אלו דברים (ברכות נב.) קאמר נוטלין לידים ואח"כ מוזגין הכוס שמא יטמאו המשקין שאחורי הכוס מחמת הידים ויחזרו ויטמאו הכוס ואין רגילות שיהא נדבק רביעית בדופני הכוס לכך נראה לומר שאין אלו רק מדרבנן ולכך בעי רביעית וקרא דקמייתי אסמכתא בעלמא ט: **ונכנס** למקדש. פירוש ועבד עבודה אבל בכניסה בלא עבודה לא מחייב והכי כה] פירשו בתורת כהנים: **אמר** רב הלכה ברבי אליעזר. ואם תאמר והא אמר רב כו] (כתובות דף י:) אבל תמרים אל יורה ויש לומר דהתם מדרבנן אבל מן התורה יין דוקא ט כו]: **ארבע** חטאות ואשם אחד. ואם תאמר אמאי לא חשיב ה' כגון נשבע שלא יאכלנו ואכלה ויש לומר מידי דאיתיה בשאלה לא קתני ומוקדשין דתני אף על גב דהוו בשאלה מכל מקום השתא שנשחטו ונזרקו דמן כהילכתא כח] ליתא בשאלה אבל ליכא למימר דאיירי בבכור שהרי קאמר בגמרא אקדשיה מינו דאיתוסף בה איסור וכו' ואי הוי איירי בבכור לא הוה אומר אקדשיה שהרי קדוש בפטר רחם י:

אס

רוקו בכל שהוא. דכתיב (ויקרא טו) וכי ירוק הזב בטהור וגו' וזובו ומי רגליו ילפינן מרוקו במסכת נדה בפרק דם הנדה (דף נה.): **ושהה כדי אכילת פרס.** (יג:) משמע במקדש שהה והיינו דקפריך ל] בגמרא מה לי לישהויי דקתני ושהה: ח] **עד מ' יום.** מתוק הוא ולא משכר: **מוזהרין עליו בכל שהוא ומגתו.** אבל אינו במיתה עד שישתה רביעית בן מ' יום: **במאי פליגי.** תנא קמא ור' יהודה: (ח) **שכר שכר מנזיר: דבילה קעילית.** מקום: **נדרא עלה דביתהו.** שלא ליהנות הימנה: **אתא לקמיה דרב אשי.** לאחר אכילה ושתיה: **לא מוקים אמורא עליה.** למידרש בפירקא: **מיומא טבא לחבריה.** מאחר שעשה שמחת יום טוב שאכל ושתה עד למחר משום שכרות: **ביותר מרביעית.** אף על גב דרמא ביה מיא משכר ואנא יותר מרביעית שתאי: **ולהבדיל.** יין ושכר אל תשת בבואכם אל אהל מועד וגו' ולהבדיל וגו' כא] ובבואכם להבדיל בין הקדש והחול נמי אל תשת יין ושכר: **הדמין והערכין והקדשות.** שאסורים שתויי יין לשום אותן לבעלים לפדותן דדילמא לא שיימי להו שפיר: **ההוראה.** של איסור והיתר שתויי יין אסורין בה: **מדרשות.** שדורשין בפירקא אסור לשתויי יין שיש בהן הוראה: **הלכה.** למשה מסיני: **תלמוד לומר ולהורות.** לאפוקי משנה שאין מורין הלכה מתוך משנה הלכך מותר לשתויי יין לשנות: **ר' יוסי אומר יכול אפילו התלמוד.** יהא אסור ללמוד תלמוד לומר ולהורות לא אסרתי אלא הוראת הלכה למעשה: כב] **שתויי יין מורים.** שרץ טמא וצפרדע טהור ואין חוששין שהרי לכל גלוי: **נימא רבי יוסי בר יהודה היא.** דאמר שתויי יין מותר בגמרא ס) ואי אפשר שלא יבין ויורה משם ולא רבנן דאסרו אפילו לשנות בגמרא וכל שכן שום הוראה: **והא רב לא מוקים כו'.** ואמאי לא דריש בפירקא כיון דגמרא שרי כל שכן מדלשות: **לא סגי בלא הוראה.** דכ"ע בעו מיניה: **מתני' ד' חטאות.** חד משום דאכל קדש בטומאה וחד משום חלב וחד משום נותר וחד משום יוה"כ: **ואשם.** מעילה: **אינו מן השם.** דאין חיוב זה משום אכילה:

תוספות אבל אוכלין טמאין כו'. פירש"י דלא קאי אנכנס למקדש דלא מחייב לאכילת מקדש כאכילת אוכלין טמאין אפי' נטמאו במת דליכא נגיעת אבות הטומאה כיון דאין להם טהרה במקוה ונראה דאיירי כאוכל נבילת עוף טהור ושתה משקין טמאין כגון דם השרץ שטומאתו כבשרו ונכנס למקדש: **ונכנס** למקדש ושימש. דאינו חייב אלא בשעת עבודה כדיליף לה בסיפיה מקידוש ידים ורגלים: כה"ג כהן ששתה יין ונגע בסייו פסול ושיעורו ברביעית כדאמרינן השותה רביעית יין אל יתפלל דתפלה כנגד עבודה ומשתמא גרסת כהנים לא בעי סוטה טפי מתפלה: **ואשם** אחד. יהא דחייב אשם מעילה * [illegible] דלא שוה מידי ואמרינן בפרק כל שעה (דף כ"ט.) האוכל ממן הקדש כמועד לא מעל [illegible] נקושת דמים דלא נמת עליו קדושת הגוף [illegible] ש"פ ילא נהנה מן ההקדש שוה פרוטה:

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

כד א מיי' פ"ח מהלכות ביאת מקדש הלכה א:
כה ב ג מיי' שם הל' ב:
כו ד ה מיי' שם הל' ג טוש"ע יו"ד סי' רמב סעיף יג בהגה"ה:
כז ו ז מיי' שם הלכה ד:
כח ח מיי' פ"י מהל' שגגות הלכה ד:

◆

תורה אור השלם

1. יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמתו חקת עולם לדרתיכם: ויקרא י ט
2. מיין ושכר יזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל: במדבר ו ג
3. ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור: ויקרא י י

◆

שיטה מקובצת

א] מעיין הוא חלב נמי: כן הוא. גליון ק"ק אם אוכל הוא איך תני ומטמא טומאת משקין ברביעית וצ"ל דמדרבנן הוא דבעינן רביעית דכל הני נמי משקין הוו מדרבנן אבל פריך לרבא דאמר חלב מעיין הוא. מהרי"ר ז"ל: ג] הא מתניתא דאמר רבא דקתני מטמא. פי' מדמטמא שלא לרצון ש"מ מעיין הוא ומשני שלא לרצון בסתמא צריך משאר משקין. תוס': ד] לרצון בסתמא דאמרי' דדעתיה של תינוק לאו דוקא דעתו של תינוק אלא דעת האשה שנותנת חלב להניק את בנה על הטיפה המלוכלכת ע"פ הדד [והוי] משקה שתחילתו לרצון דמכשיר כשאר משקין. תוס': ה] למה לי שהייה דקתני ושהה. דקס"ד דשהה במקדש ולכן פריך ולמה לי שהייה מיד שהכהן בצנורא נחייב דעבודה היא. תוס': ו] עי' בתוספות: ז] לך יין מוזהרין עליו בכל שהוא: ח] מה ת"ל יין לומר לך על. גליון צ"ע לרי"י אי מוזהר איין בכל שהוא כמו לתיק. מהרי"ר ז"ל: ט] שאר משכרין חיבת משקין נמחק: י] ר' אלעזר. אמר מורי הרמ"ר דדריש כמו ת"ק מה ת"ל יין (יין) אם הפסיק כו' א"כ הוא באזהרה איין וצ"ע קצת. תוס': יא] אל תשת שלא תשתהו: יב] מאי. פי' ושכר והוא דמשכר: [illegible]

◆

מסורת הש"ס

[illegible]

◆

הגהות הב"ח

[illegible] (ה) שם במשנה חלב והוא נותר: (ו) שם והוציאו בפיו מ"ח: (ז) רש"י ד"ה ושהה וכו' ושהה הפ"ד ואח"כ מ"ה בן ארבעים עד מ': (ח) ד"ה במאי וכו' ור' יהודה הפ"ד ואח"כ מ"ה הד"ג שכר:

◆

גליון הש"ס

מתני' ואשם א. ע' תוס' מה ע"א ד"ה יהשותין ובחולין קח ע"א תוס' ד"ה אמר רי"י: שם ר"מ אומר. ע' קלות הכתן כ"ח כ"ח: תוס' ד"ה ואשם כו' אותה. ע"ל בז ע"א ברש"י ד"ה נגמר:

◆

מוסף רש"י

מטמאין טומאת משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים, ברביעית. זהו שיעור משקין לטומאה [illegible]. טומאה חמורה. לאדם ולבגדים, דמשוית אב [illegible]. דבילה קעילית. הנגילה שלותו מקום [illegible] קעילית, על שם מקומה [illegible] ושתה דבש [illegible] לוקה. משום יין ושכר אל תשת [illegible] טובינא דחכימי. [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones